suspension trainer]. Slobozhanskyi naukovo-sportyvnyi visnyk. 2021; 4(84): 18–23. DOI: https://doi.org/10.15391/snsv.2021-4.003 [in Ukrainian].

4.Ilchyshyna, V. V., Sobko, I. M. (2019). Vplyv prohram sylovoho fitnesu na morfofunktsionalni pokaznyky zhinok [Influence of strength fitness programs on morphofunctional indicators of women]. Teoriia ta metodyka fizychnoho vykhovannia. 2019; 3: 45–50 [in Ukrainian].

5.Krutsevych, T. Yu., Pangelova, N. Ye. (2019). Ozdorovchyi fitnes u fizychnomu vykhovanni zhinok [Health-oriented fitness in women's physical education]. Kyiv: Naukovyi Svit. 218 p. [in Ukrainian].

6.Melnyk, O. V., Romanenko, O. I., Kizlevych, Yu. V. (2018). Vplyv zaniat sylovym fitnesom na dynamiku pokaznykiv fizychnoho stanu zhinok pershoho periodu zriloho viku [The impact of strength fitness training on the dynamics of physical condition indicators of women in the first period of mature age]. Fizychna kultura, sport ta zdorovia natsii. 2018; 5: 80–84. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.1293591 [in Ukrainian].

7.Miroshnichenko, V., Shvets, O., Mychkovska, L. (2021). Dynamika pokaznykiv fizychnoi pidhotovlenosti zhinok pershoho periodu zriloho viku z riznymy somatotypamy pid vplyvom fitnes-trenuvan [Dynamics of physical fitness indicators in women of the first period of adulthood with different somatotypes under the influence of fitness training]. Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Seriia 15: Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury. 2021; 12(144): 90–95. DOI: https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.12(144).19 [in Ukrainian].

8.Mitova, O. O. (2020). Fitnes-tekhnolohii u fizychnomu vykhovanni riznykh hrup naselennia [Fitness technologies in physical education of different population groups]. Dnipro: Zhurfond. 300 p. [in Ukrainian].

Стаття надішла до редакції / Received 06.10.2026
Прийнята до друку / Accepted 20.10.2026
Опубліковано / Published 28.10.2026

DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2026.10(210).04

Гуменюк С.В.
кандидат наук з фізичного виховання та спорту,
доцент кафедри танцювальних видів спорту та хореографії
Харківська державна академія фізичної культури, м.Харків
https://orcid.org/0000-0003-2694-1071
Георгієвська Т.М.
здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня
Харківська державна академія фізичної культури, м.Харків
https://orcid.org/0009-0008-2024-7744

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ВИНИКНЕННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ БУГІ-ВУГІ ЯК ВИДУ СПОРТУ

У статі представлено результати аналізу та систематизації літературних джерел щодо визначення передумов виникнення та розвитку танцювального виду спорту «Бугі-вугі» у світі та Україні, охарактеризовано ключові етапи становлення його фундаментальних основ та історичної трансформації. У ході проведеного дослідження визначено ключові етапи виникнення, становлення та розвитку бугі-вугі як танцювального виду спорту, а також його характерні особливості як спортивної дисципліни Всесвітньої конфедерації рок-н-ролу. В ході проведеного дослідження вперше запропоновано історичну періодизацію (всього 5 етапів) виникнення та становлення бугі-вугі як танцювального виду спорту, систематизовано історичні аспекти його розвитку у світі та Україні.

Ключові слова: *бугі-вугі, танцювальні види спорту, Всесвітня конфедерація рок-н-ролу, танці у стилі свінг.*

Gumeniuk Sergii, Georgievska Tetiana. HIstorical aspects of the emergence and development of boogie-woogie as a sport. *The article presents the results of a systematic review and analysis of the scientific literature aimed at identifying the prerequisites for the emergence and development of Boogie-Woogie as a dance sport worldwide and in Ukraine. It also outlines the key stages in the establishment of its fundamental principles and its historical development. The study identifies the key stages in the emergence, establishment, and development of boogie-woogie as a dance sport, as well as its characteristic features as a sports discipline within the World Rock'n'Roll Confederation. For the first time, a historical periodization (comprising 5 stages) of the emergence and establishment of boogie-woogie as a dance sport is proposed, and the historical aspects of its development globally and in Ukraine are systematized. Prospects for further research. Future research should focus on identifying current trends in the development of boogie-woogie as a sport.*

Keywords*: boogie-woogie, dance sport, World Rock-n-Roll Confederation, swing dances.*

Постановка проблеми. Бугі-вугі за останні десятиліття пройшов складний шлях трансформації від соціального танцю до міжнародно визнаного танцювального виду спорту.

Сьогодні вид спорту «Бугі-вугі» активно розвивається під егідою Всесвітньої конфедерації рок-н-ролу. Незважаючи на його офіційний міжнародний статус, багаторічну історію проведення Чемпіонатів світу, популярність у різних країнах світу, бугі-вугі досі залишається одним із найменш досліджених танцювальних видів спорту.

Успішна спортивна діяльність у будь-якому виді спорту неможлива без розуміння закономірностей його історичного становлення, характерних особливостей та тенденцій розвитку.

Тому на практиці існує нагальна потреба у систематизації історичних матеріалів, визначення етапів розвитку та узагальнення ознак, що характеризують бугі-вугі як сучасний танцювальний вид спорту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проведений нами пошук та аналіз літературних джерел за темою дослідження виявив відсутність навчальних посібників, монографій присвячених історії бугі-вугі як танцювального виду спорту, методиці навчання, а також іншим аспектам підготовки спортсменів цього виду спорту.

Основними джерелами інформації сьогодні є офіційні методичні документи WRRC, матеріали тренерських семінарів WRRC, внутрішні документи національних федерацій, що входять до складу Всесвітньої конфедерації рок-н-ролу, а також статті та наукові праці, присвячені різним видам танців в стилі свінг [2; 3; 4; 9; 11; 12; 13].

Більшість наявної інформації носить ознайомчий характер.

У науковій літературі переважно розглядаються окремі культурологічні та музичні аспекти виникнення та становлення бугі-вугі [6; 7; 10].

Мета дослідження: обгрунтувати історичні аспекти виникнення та становлення бугі-вугі як танцювального виду спорту через етапи ключових символів епохи свінгової музики та свінгової танцювальної культури.

Методи дослідження. Методологічною основою проведеного дослідження є аналіз спеціальної, фахової та науково-методичної літератури, збір та аналіз документальних матеріалів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Виникнення бугі-вугі як танцювального виду спорту стало результатом низки історичних, соціально-культурних та музичних процесів. Ці процеси беруть свій початок у Сполучених Штатах Америки кінця XIX – початку XX століття, а також у європейських країнах періоду після завершення Другої світової війни [1].

До початку 20-х років XX століття на території США сформувалися багатонаціональні спільноти, які привнесли власні музичні й танцювальні традиції та поєднали їх із західноєвропейською музичною культурою того часу. Використання доступних інструментів та синтез різних культурних елементів зумовили трансформацію музичних форм, від маршової ритміки з її рівномірним метричним рисунком до регтайму та свінгу,

Ключовою особливістю нових музичних форм стала поява синкопованого ритму. Саме поява синкопованого ритму вплинула на подальший розвиток музичної та танцювальної культури, зокрема на формування і розвиток бугі-вугі як змагальної дисципліни.

Афроамериканське населення, адаптуючи власні ритуальні та інші види танцю до нових музичних форм, заклало основу для виникнення свінгу, джазового танцю, чарльстону та, зрештою, лінді-хопу (Lindy Hop).

Легенда свідчить, що своїм незвичайною назвою він зобов'язаний випадковим збігом обставин. У травні 1927 американець Чарльз Ліндберг вперше за всю історію авіації на поодинці здійснив переліт з Нью-Йорка в Париж. Світ був вражений відважним вчинком льотчика - газети рясніли гучними заголовками на кшталт «Лінді перемахнув через Атлантичний океан» («Lindy hops the Atlantic»**)** [1]**.**

Необхідно зазначити, що вагомий внесок у популяризацію цих стилів зробили професійні танцювальні колективи, такі як Whitey's Lindy Hoppers та інші. Їх концертна діяльність сприяла поширенню так званого «савойського стилю» (*Savoy Style*) та визнання свінгового танцю як окремої сценічної форми мистецтва.

Назва «савойський стиль» походить від танцювального залу «Savoy Ballroom» («Савой») , що розташований у Гарлемі, Нью-Йорк. У першій половині 20-го століття «Савой» стає одним з центрів розвитку свінгової музики та танцювальної культури, регулярно проводячи танцювальні вечірки, музичні виступи та конкурси. Історики стверджують, що саме в стінах «Савою» у 1920–1930-х зародився й набув популярності лінді-хоп. Ця сцена стає місцем творчості провідних виконавців і танцювальних колективів, зокрема *Whitey's Lindy Hoppers*, які проводили там свої тренування та показові виступи, під час яких демонстрували нові захопливі танцювальні елементи [1; 5].

Тож не дивно, що дослідники вважають «Савой» одним із ключових символів епохи свінгу.

Ще одним визначальним місцем де зароджувались і процвітали нові танцювальні напрямки був клуб «Коттон» (Cotton Club), що також розташований у Гарлемі [1; 5; 6; 7].

Паралельно з розвитком свінгової танцювальної культури у США відбувалося становлення жанру мюзиклу, а Голлівуд активно залучав танцювальне мистецтво до кіноіндустрії. Це сприяло адаптації танцювальних форм до вимог екранного мистецтва та сприйняття широкою глядацькою аудиторією. Результатом цього стає трансформація танцювальної лексики: рухи набувають більш лінійної структури, формуються шести-тактові та восьми-тактові композиційні побудови, посилюється акцент на демонстрацію виконавської майстерності партнерки, а також зростає роль естетичної виразності та видовищності виконання у парі [1; 7].

Хронологію того, як формувалась і розвивалась група свінгових танців, можна простежити на рис.1**:**

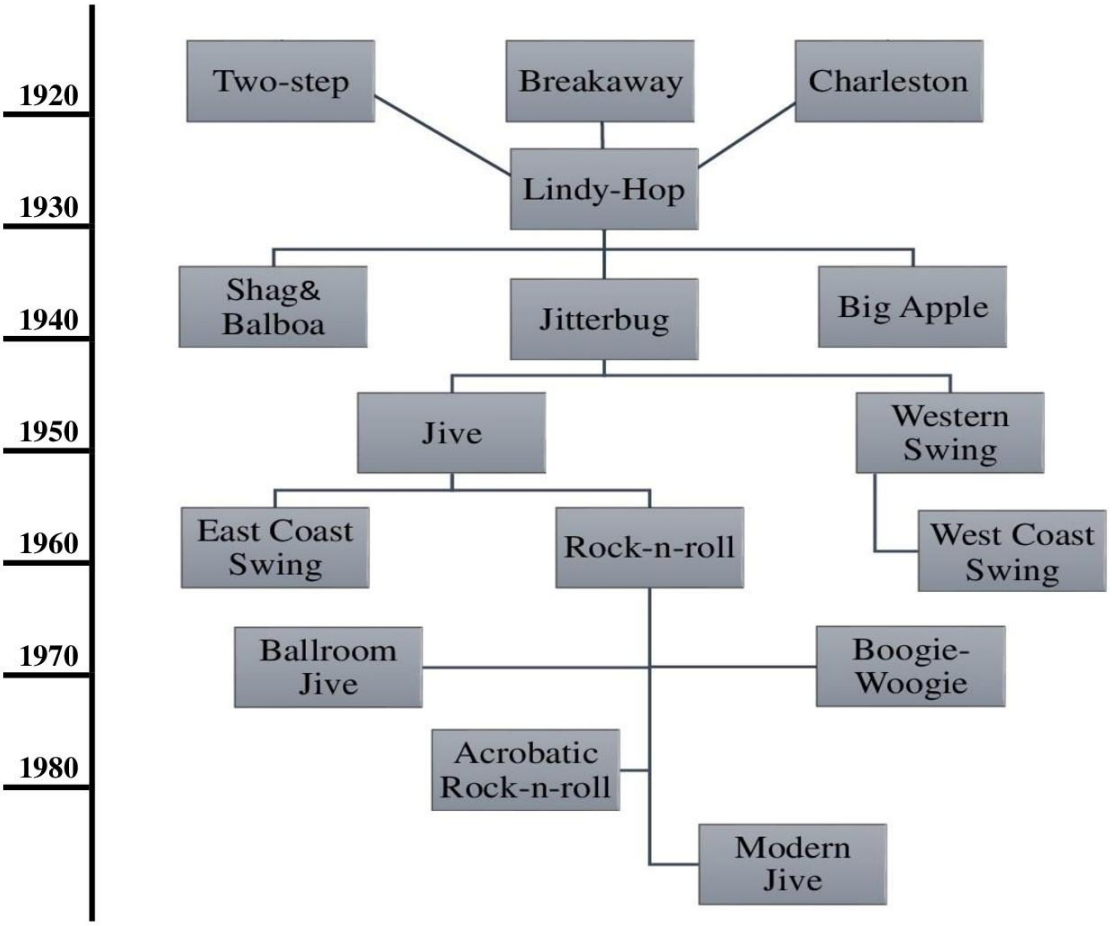

Рис.1. Хронологія становлення та розвитку групи «свінгових» танців [9]

З середини 30-х років дуже популярним був компактний і акуратний танець бальбоа (balboa). Для бальбоа характерні близька позиція партнерів, стрімкі рухи ніг, пряма постава і плавне ковзання по паркету.

Незабаром в Америці з'явилося наступне покоління свінгових танців: Іст-Кост (East Coast swing) і Вест-Кост свінг (West Coast swing). Іст-Кост свінг зародився на початку 40-х років в студії знаменитого танцівника і підприємця Артура Мюррея. Дослідники розглядають Іст-Кост свінг як змінену версію лінді-хопу. Вест-Кост свінг став популярним кілька років по тому. Слідом за ними з'явились новоорлеанський свінг, прозваний «Ямайка» (Jamaica), техаські пуш і уіп (push and whip) і розмашистий боп (bop**)** [1]**.**

Вагомою складовою розвитку бугі-вугі стало формування системи його викладання. Танцівники «західного узбережжя» США вважаються першими, хто почав використовувати рахування під час навчання танцювальним рухам. На відміну від попередньої практики, що ґрунтувалася переважно на відтворенні музичного ритму та мелодії. Саме в цей період сформувалися передумови для виникнення стилю бугі-вугі, а так званий «голлівудський стиль» розглядається дослідниками як один із його найближчих історичних попередників.

Перша задокументована поява фрази «бугі-вугі» була в назві та тексті пісні запису «Pinetop`s Boogie-Woogie» піаніста Кларенса «Пайн Топ» Сміта 1928 року [6].

Саме слово «бугі-вугі» у різноманітності його значення лунало у багатьох піснях та назвах музичних творів доки не закріпилося як назва танцювального стилю.

Важливу роль у поширенні та подальшому розвитку бугі-вугі відіграли суспільно-історичні процеси середини XX століття. Наслідки Другої світової війни, повоєнний поділ Німеччини, а також активні міжкультурні контакти сприяли проникненню американської музичної та танцювальної культури до європейських країн.

Разом із військовослужбовцями США та через засоби масової комунікації до Європи потрапили рок-н-рольна музика та танцювальний стиль джиттербаг, який став основою для формування європейського бугі-вугі. Саме американський джиттербаг розглядається дослідниками як безпосередній попередник сучасного європейського бугі-вугі.

Термін «джиттербаг» (jitterbug) використовувався для позначення виконавців свінгових танців під рок-н-рольну музику. Цей термін відображав характер їх манери руху - енергійної, динамічної й насиченої стрибковими елементами. Етимологічно слово «jitter» означає тремтіння, нервове збудження або здригання, тоді як «bug» у розмовній англійській мові може позначати людину, надмірно захоплену певною діяльністю. Таким чином, поняття «jitterbug» закріпилося як культурний маркер покоління молоді, захопленої новою музикою та танцювальною культурою рок-н-ролу [1].

Починаючи з 1950-х років у країнах Європи спостерігається активний розвиток свінгової танцювальної культури, що супроводжується проведенням перших змагань із джиттербагу.

Важливою віхою стало оголошення у 1952 році в Німеччині змагань з «джиттербагу-бугі-вугі», що стало одним із перших офіційних свідчень закріплення назви «бугі-вугі» як окремого танцювального стилю.

У 1950-х роках на еволюцію соціальних танців активно починає впливати поява і поширення музики рок-н-ролу. Нові музичні ритми зумовили адаптацію існуючих танцювальних стилів та появу характерної манери виконання, відомої як «баунс», що стала однією з визначальних рис свінг-джиттербагу.

У 1957 році італійська команда бугі-вугі «Clan Bruno Dossena» та вчитель танців Умберто Галлоне (Umberto Gallone) розробили стрибковий основний хід бугі-вугі [9].

Протягом 1950-1980-х років відбувався інтенсивний розвиток змагальної діяльності, створювалися національні та міжнародні організації, метою яких були популяризація, визнання та розвиток бугі-вугі.

Цей період характеризується формуванням перших Правил майбутнього спортивної дисципліни, розширенням географії змагань та зростанням кількість учасників. Відтоді бугі-вугі все більше набуває власних характерних ознак та займає своє окреме місце серед танців в стилі свінг.

Період 1980-2000-х років можна охарактеризувати як етап сучасного становлення бугі-вугі на міжнародному рівні. Важливою подією стало створення у 1984 році Всесвітньої конфедерації рок-н-ролу (World Rock'n'Roll Confederation, WRRC). Всесвітню конфедерацію рок-н-ролу було створено на основі Всесвітньої асоціації рок-н-ролу (WRRA) та Всесвітньої федерації джазового танцю (Fédération Mondial de Dance de Jazz, FMDJ).

З того часу діяльність Всесвітньої конфедерації рок-н-ролу спрямована на уніфікацію Правил змагань та розвиток акробатичного рок-н-ролу і бугі-вугі як танцювальних видів спорту.

Саме в цей період були розроблені міжнародні регламенти та критерії оцінювання, що сприяло офіційному визнанню бугі-вугі як танцювального виду спорту на міжнародному рівні.

Основою бугі-вугі як спортивної дисципліни є виконання шестидольного основного ходу. Основний хід бугі-вугі складається з наступних компонентів: «Step-step» (або «kick-ball-change») та двох кроків «Triple step» (або його варіацій) [11].

Основою взаємодії партнерів у бугі-вугі є принцип «ведення та слідування» (lead and follow). Дотримання цього принципу передбачає, що партнер (leader) ініціює рухові дії, а партнерка (follower) інтерпретує сигнали та разом із партнером створює дійство. Для виконання бугі-вугі характерна знижена стійка, м'яко зігнуті колінні суглоби та постійна пружна робота стоп, що створює характерний для бугі-вугі «bounce»-ефект [5].

Водночас з 1950-х років паралельно зі спортивним напрямом активно розвивається бугі-вугі як соціальний танець, а в 1980-х роках цей розвиток набуває міжнародного формату завдяки започаткуванню культури танцювальних таборів та фестивалів. Важливим осередком цього процесу стає міжнародний фестиваль Herräng Dance Camp (с. Херранг, Швеція), присвячений різним напрямкам танців в стилі свінг, де танцівники, зокрема з Німеччини, започаткували традицію вечірніх тренувань, які згодом перетворилися на звичні вечірки і стали першим відомим нам міжнародним осередком соціального бугі-вугі. Характерною особливістю такого руху є збереження спадкоємності поколінь, адже багато його засновників і сьогодні продовжують брати активну участь у танцювальних заходах та розвитку свінгової культури [8].

Незважаючи на активний розвиток бугі-вугі в Європі у 1980–2000-х роках, відсутність уніфікованої системи підготовки призвела до формування значної стилістичної різноманітності спортсменів різних країн. Так сформувались, зокрема, «німецька», «італійська», «французька» та інші школи бугі-вугі. Танцівники різних країн відрізнялися як технічними особливостями виконання, так і підходами до побудови змагальних програм.

Значний вплив на розвиток бугі-вугі здійснювали провідні спортсмени- переможці міжнародних змагань, які фактично визначали актуальні тенденції розвитку дисципліни. Їх технічні та художні рішення ставали орієнтиром як для тренерів, так і для міжнародних спортивних організацій.

До середини 1990-х років провідні позиції на міжнародній арені посідали представники Німеччини та Швейцарії, серед яких особливо вирізнялися Маркус Кох і Барбара Койфер, Міхаель Ґрім та Андреа Шіффер, Мелані Штокер-Бухер та Рето Гурт. Водночас значний внесок у розвиток бугі-вугі зробила італійська школа, представлена, зокрема, Марко та Сонею Ла Россо, а також спортсмени з Бельгії.

За умов такої стилістичної різнорідності на цьому етапі виникали труднощі із запровадженням єдиної концепції танцю: в залежності від стилю виконання актуальних чемпіонів, акцент постійно зміщувався від шоу та емоційності до точності ритму, від енергетики підняття колін при виконанні основного ходу до його ритмічної виразності, від імпровізації до складності виконання елементів хореографії тощо.

Починаючи з 2010-х років, спортсмени та тренери бугі-вугі активно запозичують принципи взаємодії партнерів, навички «ведення-слідування» та імпровізації з лінді-хопу та безпосередньо методики тренування.

Водночас відбувалося активне зростання соціального напряму бугі-вугі, що проявлялося у збільшенні кількості міжнародних фестивалів, танцювальних таборів, освітніх програм та інших заходів, спрямованих на популяризацію танців в стилі свінг.

Значний внесок у розвиток бугі-вугі зробили провідні спортсмени міжнародного рівня, серед яких можна виокремити Вільяма Мове та Маєву Трунтцер (Франція) - єдину пару в історії Всесвітньої конфедерації рок-н-ролу, яка здобула титули Чемпіонів світу в усіх трьох вікових дивізіонах: юніори, основний клас та сеньйори.

Важливу роль у формуванні сучасного обличчя бугі-вугі також відіграли Аїна Нюгорьд і Йорген Брюдал Санднес (Норвегія), Джессіка Лєнартсон і Андреас Берг (Швеція), Олів'є Массарт і Кароль Ріон (Франція), Ремі Коукоу Коуаме та Сара Монталбан (Франція), Понтус Перссон (Швеція) та Ізабелла Грегоріо (Італія), Джонатан Хог та Ніколь Мартіні (Швеція), Гжегож і Агнєшка Херубінські (Польща), Расмус і Тове Холмквіст (Швеція), Джесіка Кайзер і Маркус

КАкушка (Австрія), Хенрік і Йоганна Стіллман (Швеція), Нільс Андрен (Швеція) і Б'янка Локателлі (Італія), Тетяна Георгієвська (Україна) і Сондре Олсен-Бюе (Норвегія) та інші.

Окремої уваги заслуговує внесок норвезьких спортсменів Турбйорна Сулволла Урзкога та Сюзанни Бархальд Сандберг, а також Турбйорна Урзкога у парі з Флорою Бушеро. Їх підхід до виконання змагальних програм значною мірою вплинув на подальше вдосконалення Правил спортивного бугі-вугі. У цей період відбувається посилення ролі технічних критеріїв оцінювання, стандартизація окремих елементів виконання та формування більш чітких вимог до якості рухів, музикальності та взаємодії партнерів.

Разом із тим, процес вдосконалення Правил змагань з виду спорту «бугі-вугі» викликав дискусії серед представників танцювальної спільноти. Основні побоювання спортсменів і тренерів стосувались можливого зменшення ролі імпровізації та творчої складової. Разом з цим, у результаті проведеної дискусії та аналізу змагань, міжнародні правила були доповнені положеннями, спрямованими на збереження балансу між спортивними вимогами та художньо-імпровізаційною природою бугі-вугі. Процес адаптації правил змагань до сучасних тенденцій розвитку виду спорту відбувається на постійній основі.

Таким чином, сучасне бугі-вугі являє собою унікальний синтез спортивного та соціального танцю. З одного боку, він використовує принципи спортивної підготовки, об'єктивного оцінювання та технічної стандартизації, а з іншого - зберігає характерні для свінгової культури елементи ведення-слідування, імпровізації та ритмічної варіативності. Саме поєднання цих складових визначає специфіку сучасного спортивного бугі-вугі та відрізняє його серед інших танцювальних дисциплін.

На сучасному етапі розвитку бугі-вугі провідні позиції на міжнародній арені займають саме спортсмени, стиль яких характеризується високим рівнем партнерської взаємодії, різноманітністю ритмічних варіацій основного ходу та здатністю до спонтанної імпровізації. Раціональна комбінація цих складових сьогодні визначає успішність змагальної діяльності спортсменів. Яскравими представниками цього напряму є шведські спортсмени Віктор і Вільма Едлунд, Конрад Ліндстрьом і Кайса Вейнему, Тобіас Рамберг і Лєна Магнуссон. Аналіз сучасної змагальної практики свідчить, що якість виконання основного ходу, ефективність системи ведення-слідування, ритмічна стабільність та здатність до творчої взаємодії партнерів є ключовими чинниками досягнення високих спортивних результатів.

Сучасний бугі-вугі характеризується інтеграцією технічних принципів лінді-хопу, зокрема навички «ведення-слідування» та імпровізаційної взаємодії партнерів, а також використанням методичних підходів спортивного тренування, запозичених з акробатичного рок-н-ролу.

Результатом цих процесів стало консолідоване розуміння спортсменами та тренерами важливості формування такої системи спортивної підготовки в якій поєднані технічні і артистичні складові - якість виконання основного ходу, ритмічна точність, музикальність, стабільність технічних дій, ефективність партнерської взаємодії, спонтанність реалізації музики у ході виконання змагальної програми, виконавські можливості спортсменів. Таким чином, сучасне бугі-вугі являє собою унікальну спортивно-мистецьку дисципліну, що поєднує характерні ознаки соціального свінгового танцю та танцювального виду спорту.

Окремої уваги заслуговує історія становлення та розвитку бугі-вугі в Україні. Незважаючи на відносно нетривалий період існування цього танцювального виду спорту в українському спортивному просторі, українська школа бугі-вугі зробила вагомий внесок у його міжнародний розвиток, підготувавши спортсменів, тренерів, суддів та викладачів, які здобули визнання на світовому рівні.

Поширення бугі-вугі в Україні розпочалося в середині 1990-х років паралельно з активним розвитком акробатичного рок-н-ролу. Танцювальні клуби та спортивні організації почали освоювати новий напрям, залучаючи іноземних фахівців і переймаючи міжнародний досвід.

Одним із перших кроків на цьому шляху стало проведення майстер-класу в місті Лисичанськ, а у 1994 році представники різних регіонів України зібралися в Харкові для вивчення основ бугі-вугі. У межах навчального процесу учасники ознайомились з актуальною на той час технікою виконання основного ходу та базовими танцювальними фігурами. Також був проведений аналіз виступів провідних спортсменів за матеріалами Чемпіонату Європи. Згодом розвиток українського бугі-вугі було продовжено проведенням навчальних заходів у Києві та інших містах України.

Подальшим етапом стало включення бугі-вугі до програми змагань Федерації акробатичного рок-н-ролу України, що стало відправною точкою формування національної системи спортивної підготовки та участі українських спортсменів у міжнародних змаганнях.

Одним із ключових центрів становлення бугі-вугі в Україні став Харків. Першими виконавцями були Андрій Боляк і Наталя Коваленко. У 1997 році до них приєдналися пари спортивного центру дитинства та юнацтва «Гранд» (керівник Заслужений тренер України Петро Кизім): Сергій та Євгенія Гуменюк, Артур та Олеся Гречененко, Олександр Міщенко та Євгенія Медяник, Володимир та Оксана Воїнкови, Михайло Козаков та Наталя Кизім. У подальшому значну роль у розвитку харківської школи відіграв клуб «Юнона» під керівництвом Ірини Лефтерової, де бугі-вугі представляли Євген Лефтеров і Марія Чудновець, а також Іван Катрунов і Анастасія Чудновець.

Розвиток бугі-вугі у Києві розпочався наприкінці 1990-х років на базі клубу «Спорт і здоров'я», який згодом був реорганізований у Київський клуб розвитку спорту. Під керівництвом Івана Іванова тут було започатковано системну підготовку спортсменів з бугі-вугі. Спортсмени клубу регулярно брали участь у національних та міжнародних змаганнях, а найбільших успіхів досягли спортивні пари Дмитро Нагорний – Тетяна Георгієвська, Євген Гелих – Ірина Клеветенко та Олексій Видрін – Наталя Федорець.

В цей період, завдяки наполегливій роботі ентузіастів, провідних спортсменів, тренерів та організаторів виникла національна школа бугі-вугі, яка визначила майбутню підготовку спортсменів високого міжнародного рівня та сприяла інтеграції України до світового танцювального та спортивного руху.

Найбільш відомою київською парою ранніх етапів становлення та розвитку бугі-вугі в Україні стає Тарас Мельник та Лариса Глікіна, які почали опановувати танці в стилі свінг, зокрема і бугі-вугі, ще у 1994 року.

Вони належать до числа перших українських танцівників, які регулярно брали участь у навчальних семінарах та майстер-класах, міжнародних змаганнях, танцювальних таборах і спеціалізованих освітніх заходах у різних країнах Європи.

Важливим напрямом їх діяльності стало накопичення, систематизація та поширення знань щодо особливостей техніки виконання профілюючих рухових дій, методики викладання тощо. Отриманий міжнародний досвід вони активно передавали українським танцівникам через навчальні програми, семінари та регулярні тренування. У цей час Україну починають активно відвідувати провідні європейські викладачі танців у стилі свінг, що стало поштовхом для інтеграції українських тренерів та спортсменів у міжнародну спортивну спільноту.

У 2001 році Тарас Мельник та Лариса Глікіна заснували «Київський Свінг Данс Клуб» («Kyiv Swing Dance Club», КСДК), який став одним із провідних центрів розвитку свінгових танців в Україні та успішно функціонує і сьогодні. Саме в межах діяльності КСДК сформувалося одне з перших поколінь українських виконавців бугі-вугі та інших свінгових танців. До числа піонерів цього напряму належали Владислав, Тетяна та Андрій Каташинські, Оксана Павлова, Ярина Мельник, В'ячеслав Янчук, Лілія Легкодух, Ігор Дячок, Інна Шапошнікова та Людмила Зленко.

З 2003 року КСДК починає проводити щорічний міжнародний танцювальний фестиваль «Свінгляндія», в якому бугі-вугі навчають чемпіони Швеції Гасе і Марі Маттсон і чемпіонка світу Джессіка Леннартсон.

Подальший розвиток бугі-вугі пов'язаний із заснуванням у 2003 році клубу «Елвіс», який став першим в Україні спеціалізованим клубом бугі-вугі. Засновниками клубу стають Іван Катрунов і Жанна Заночкіна. Значний вплив на популяризацію бугі-вугі відіграв також освітній проєкт «Slobozhanskyi Dance Camp». Завдяки участі провідних викладачів і спортсменів з різних країн Європи цей захід став платформою для міжнародного обміну досвідом та розвитку української спільноти бугі-вугі.

19 вересня 2005 року у м.Київ почав працювати клуб «Танцдем», ініціатором створення якого є Олександр Гейфман.

24 березня 2007 року Іван Катрунов у парі з Жанною Заночкіною стають першими українськими спортсменами, які увійшли до фіналу Кубку світу з бугі-вугі та принесли Україні бронзову нагороду. Цей результат став важливою віхою в розвитку української школи бугі-вугі та підтвердив її конкурентоспроможність на міжнародній арені.

У 2011 році Євген Нагорний створює у Києві клуб «Kiev Rebel Dance».

У 2013 році у Києві починає працювати «Hot Boogie Club» (керівник Сергій Ковальов).

У 2010-2014 роках міжнародного визнання досягла спортивна пара Іван Катрунов – Тетяна Георгієвська. Протягом цього періоду спортсмени стали переможцями чотирьох етапів Кубку світу (26.04.2014, Skoghall, Sweden; 16.08.2014, Stuttgart, Germany; 13.09.2014, Stockerau, Austria та ін.) та неодноразово виходили до фіналів міжнародних змагань, включаючи Чемпіонати світу, що значною мірою сприяло популяризації українського бугі-вугі на міжнародному рівні [9].

У 2014 році пара українська пара Іван Катрунов – Тетяна Георгієвська вперше очолюють світовий рейтинг.

У 2015 році Тетяна Георгієвська починає виступати за Норвегію з Сондре Олсеном Бюе, і за декілька місяців пара у такому складі стає однією з найсильніших пар світу.

07 жовтня 2017 року збірна команда України з бугі-вугі (команда «Urban Boogie» бере участь у Чемпіонаті світу (Марсель, Франція) і посідає почесне 4 місце.

На наступному Чемпіонаті світу серед команд який проходив 18 листопада 2018 року у Женеві (Швейцарія) збірна України з бугі-вугі (команда «Rock-n-Roll Legends») вперше здобуває історичну перемогу у змаганнях команд формейшн.

На початку 2018 року у м. Київ створюється новий клуб «Rock Dance Studio» (керівник Максим Болгов), який став одним із потужних нових центрів розвитку бугі-вугі в Україні. Важливим напрямом діяльності Максима Болгова стало налагодження взаємодії між спортивними та соціальними танцювальними клубами України, що допомогло залучити до офіційних змагань Федерації акробатичного рок-н-ролу України більше спортсменів бугі-вугі.

Найбільш відомим проєктом, який поєднав офіційні спортивні змагання, освітні семінари та соціальну складову стає проєкт «Kyiv Swing Night».

Вагомим показником розвитку української школи бугі-вугі стало представництво України у міжнародному суддівському корпусі Всесвітньої конфедерації рок-н-ролу (WRRC). Це свідчить про визнання професійного рівня українських фахівців та їх активну участь у розвитку бугі-вугі на міжнародному рівні.

У 2017 року кваліфікацію «Суддя міжнародної категорії з бугі-вугі» отримує Олександр Гейфман, а у 2018 року - Максим Болгов.

У подальшому успішну естафету українських спортсменів бугі-вугі підхопили представники київського клубу «Танцдем» Сергій Андрійко та Христина Німенко, які двічі ставали бронзовими призерами Кубків світу у 2019 та 2021 роках.

01 листопада 2021 року у м. Харків проходить Чемпіонат світу з бугі-вугі у всіх вікових дивізіонах. Організатором змагань виступає Федерація акробатичного рок-н-ролу України.

Робота з популяризації та розвитку бугі-вугі не зупинилась і за часів повномасштабного вторгнення. Так вже у травні-червні 2022 року за ініціативи Світлани Матових організовано міжнародний благодійний онлайн-фестиваль «Swing 4 Ukraine», який об'єднав провідних викладачів танців у стилі свінг із 14 країн світу.

У 2023 році Федерація акробатичного рок-н-ролу відновила регулярне проведення змагань з акробатичного рок-н-ролу та бугі-вугі.

У 2024 році Федерацією акробатичного рок-н-ролу України створено комітет розвитку бугі-вугі, керівником якого призначено Максима Болгова.

Всесвітня конфедерація рок-н-ролу під час святкування 40-ї річниці з дня створення за значний вклад у популяризацію та розвиток бугі-вугі у всьому світі нагородила Тетяну Георгієвську спеціальною відзнакою WRRC (м. Прага, 23.11.2024 року).

Таким чином, розвиток бугі-вугі в Україні став результатом відданої діяльності ентузіастів, керівників колективів, тренерів, які забезпечили поширення знань і створили умови для його системного розвитку. Завдяки їх роботі українські танцівники стали повноправними учасниками міжнародної спортивної індустрії, а сам бугі-вугі популярним танцювальним видом спорту у різних країнах світу.

У результаті проведеного дослідження встановлено, що історію становлення та розвитку бугі-вугі як танцювального виду спорту можна розділити на наступні етапи:

I етап – 1920-1945 роки: зародження та розвиток танців у стилі свінг у США;

II етап – 1945-1970 роки: період активного розвитку свінгової танцювальної культури в Європі, проведення перших змагань з джитербагу – бугі-вугі;

III етап – 1970-1984 роки: період активної роботи Європейської асоціації рок-н-ролу (ERRA) / Всесвітньої асоціації рок-н-ролу (WRRA) та Всесвітньої федерації джазового танцю (Fédération Mondial de Dance de Jazz, FMDJ), регулярне проведення змагань з бугі-вугі, створення перших Правил змагань.

IV етап – 1984-2014 роки: етап створення, становлення та розвитку Всесвітньої конфедерації рок-н-ролу (World Rock-n-Roll Confederation, WRRC). Регулярне проведення міжнародних змагань, Чемпіонатів світу та Європи, Кубків світу, популяризація та розвиток бугі-вугі як змагальної дисципліни;

V етап – з 2014 року: сучасний етап розвитку бугі-вугі як танцювального виду спорту, модернізація Правил змагань, системи суддівства, системи підрахунку результатів змагань у відповідності до вимог МОК.

Сьогодні критеріями суддівства міжнародних змагань з бугі-вугі є:

1-й критерій - Ритм / Техніка роботи ніг (Rhythm / Foot Technique)

Підкритерії: Ведення та слідування (Lead & Follow), Базове танцювання (Basic Dancing), Гармонія (Harmony), Виконавська майстерність (Dance Performance);

2-й критерій - Танцювальні фігури (Dance Figures)

Підкритерії: Виконання (Execution) та Складність, Різноманітність (Difficulty, Variety);

3-й критерій - Інтерпретація музики (Music Interpretation)

Підкритерії: Інтерпретаційні кульмінації (Highlights) та виконання ускладнених базових елементів (advanced basic); Спонтанна інтерпретація (Spontaneous Interpretation).

Така система критеріїв розроблена з метою збереження автентичності бугі-вугі у рамках сучасного танцювального виду спорту.

Висновки. У ході проведеного дослідження визначено ключові етапи виникнення, становлення та розвитку бугі-вугі як танцювального виду спорту, а також його характерні особливості як спортивної дисципліни Всесвітньої конфедерації рок-н-ролу. В ході проведеного дослідження вперше запропоновано історичну періодизацію (всього 5 етапів) виникнення та становлення бугі-вугі як танцювального виду спорту, систематизовано історичні аспекти його розвитку у світі та Україні.

Перспективи подальших досліджень. Перспектива подальших досліджень полягає у визначенні сучасних тенденції розвитку виду спорту «бугі-вугі».

Reference

1. Archives of early lindy-hop (2026). URL:https://www.savoystyle.com .
2. Boogie Woogie: Guidelines for judges (2020). URL: https://www.wrrc.org/documents/bw/JR_0002_22_BW_Guidelines_for_judges.pdf .
3. Boogie Woogie Regulations (2026). URL: https://www.wrrc.org/documents/bw/TR_0007_14_BW_Regulation.pdf.
4. Boogie-woogie rising stars Regulations (2026). URL: https://www.wrrc.org/documents/bw/TR_0008_14_BW_Raising_Stars_Regulation.pdf.
5. Boogie-woogie: from “Barrelhouse to Dancesport sensation (2022). History and origins of Boogie-Woogie. URL: https://www.summerjamboree.com/en/1940s/boogie-woogie/.
6. Burgin Mathews (2009). When I Say Get It: A Brief History of the Boogie. Southern Cultures The University of North Carolina Press. Volume 15, No.3. pp. 24-52.
7. Frankie Manning (2008). Ambassador of Lindy Hop**.** Temple University Press. 312 p.
8. Herrang Dance Camp (2026). URL:https://www.herrang.com/.
9. History of Boogie-Woogie and Acrobatic rock-n-roll (2021). URL: https://wrrc.dance/history-of-boogie-woogie-and-acrobatic-rocknroll/.
10. Peter J. Silvester (2009). The Story of Boogie-Woogie: A Left Hand Like God. Toronto. 438 p.
11. WRRC Boogie-Woogie Judging System (2015). URL:https://www.wrrc.org/documents/bw/48_boogie_woogie_njs_-_anatomy_-_aug_2015.pdf).
12. WRRC Promobook (2019) URL: https://wrrc.dance/userfiles/wrrc_documents/wrrc_promobook_2019_web.pdf .

13. WRRC Boogie-Woogie music theory (2016) URL: https://www.wrrc.org/documents/bw/boogie_woogie_njs_-_music_theory_-_april_2016.pdf.

Стаття надійшла до редакції / Received 10.09.2026
Прийнята до друку / Accepted 14.10.2026
Опубліковано / Published 28.10.2026

DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2026.10(210).05
УДК: 796-056.22.73

Даруга А.Р.
викладач Національного університету фізичного виховання і спорту України
https://orcid.org/0009-0004-1918-6893
Катерина У.М.
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
доцент Національного університету фізичного виховання і спорту України
https://orcid.org/0000-0002-4774-0802

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ПСИХІЧНОЇ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ЖІНОК В ПРОЦЕСІ ЗАНЯТЬ ОЗДОРОВЧО-РЕКРЕАЦІЙНОЮ РУХОВОЮ АКТИВНІСТЮ

У статті розглянуто сучасні підходи до оцінювання психічної резильєнтності жінок у процесі занять оздоровчо-рекреаційною руховою активністю. Проаналізовано еволюцію поняття резильєнтності, теоретичні підходи до її трактування та основні психодіагностичні методики, що застосовуються для визначення рівня стресостійкості та адаптаційних можливостей. Узагальнено дані щодо найпоширеніших інструментів оцінювання, зокрема CD-RISC, BRS, RSA та інших психометричних і фізіологічних методів. Висвітлено роль оздоровчо-рекреаційної рухової активності як ефективного засобу зміцнення психологічної стійкості жінок. Показано, що регулярні заняття фітнесом, йогою, пілатесом, стретчингом та аеробними вправами сприяють підвищенню емоційної стабільності, зниженню рівня стресу, оптимізації вегетативної регуляції та формуванню адаптивних копінг-стратегій. Наголошено на значущості комплексного підходу до оцінювання резильєнтності, що включає психометричні, фізіологічні, поведінкові методи та аналіз соціально-психологічних чинників. Отримані результати підкреслюють необхідність удосконалення методик оцінювання та впровадження персоналізованих програм рекреаційної рухової активності для підвищення психічної резильєнтності жінок.

***Ключові слова.** Оздоровчо-рекреаційна рухова активність; оздоровчий фітнес; активне дозвілля; психічна резильєнтність; стресостійкість; фізичне здоров'я; психічне здоров'я.*

***Daruha Alina, Kateryna Uliana Modern approaches to assessing mental resilience in women engaged in health-enhancing recreational physical activity.** The article examines modern approaches to assessing mental resilience in women involved in health-enhancing recreational physical activity. The evolution of the concept of resilience, theoretical perspectives on its interpretation, and key psychodiagnostic methods used to determine stress resistance and adaptive capacity are analyzed. The paper summarizes data on the most widely used assessment tools, including CD-RISC, BRS, RSA, as well as additional psychometric and physiological methods. The role of recreational physical activity as an effective means of strengthening psychological resilience in women is highlighted. It is demonstrated that regular participation in fitness training, yoga, Pilates, stretching, and aerobic exercise contributes to enhanced emotional stability, reduced stress levels, improved autonomic regulation, and the development of adaptive coping strategies. The importance of a comprehensive approach to resilience assessment—integrating psychometric, physiological, behavioral methods and the analysis of socio-psychological factors—is emphasized. The findings underscore the need to improve assessment methodologies and implement personalized recreational physical activity programs aimed at enhancing women's mental resilience.*

***Keywords:** health-enhancing recreational physical activity;* health fitness*; active leisure; mental resilience; stress resistance; physical health; mental health.*

Постановка проблеми. У сучасних соціально-економічних умовах, питання збереження психічного здоров'я та підвищення адаптаційних можливостей населення набуває особливої уваги. Жінки, на яких покладено значне навантаження, пов'язане з поєднанням професійних, сімейних та соціальних ролей, частіше зазнають впливу хронічних стресорів, емоційного виснаження та порушень психоемоційної рівноваги. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває вивчення психічної резильєнтності як здатності особистості ефективно протистояти стресу, зберігати внутрішню стійкість і відновлювати функціональний стан після впливу негативних чинників.

Аналіз літературних джерел. Поряд із традиційними психологічними інструментами дедалі більшу увагу привертають немедикаментозні засоби зміцнення психічного здоров'я, серед яких провідне місце займає оздоровчо-рекреаційна рухова активність. Результати сучасних досліджень підтверджують позитивний вплив регулярних фізичних навантажень помірної інтенсивності на емоційну стабільність, рівень стресостійкості, показники функціонування автономної нервової системи та загальне психофізичне благополуччя жінок. Водночас, незважаючи на активне наукове вивчення феномену резильєнтності, питання її комплексної оцінки у контексті різних форм рекреаційної рухової активності залишається недостатньо висвітленим.